

Савенко Н. В.
студентка ІПКОЮУ, 1 курс, 5 гр.,
науковий керівник – кандидат історичних
наук **Скрипчук Г. В.**,
Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого,
асистент кафедри культурології

ПАНТЕЛЕЙМОН КУЛІШ У ПАМ'ЯТІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

Історична пам'ять – це спільні уявлення про минуле країни, народу, які постають основою формування ідентичності для його представників та

сприяють виявленню найважливіших для спільноти проблем. Це матеріальні, інтелектуальні, духовні надбання народу, які зберігаються та передаються від покоління до покоління [1]. Історична пам'ять фіксує не лише образи подій минулого, а й образи окремих людей, що відігравали суттєву роль у творенні культурного багатства народу, ідеї яких віддзеркалювати смислотвірчі питання його та історичного поступу.

Важливе місце у пам'яті українського народу належить П. Кулішу – багатогранній людині, відомому письменнику та історичному діячowi України [2], який у своїх працях осмислював широкий спектр важливих питань в контексті національно-визвольного руху XIX ст.: формування української національної самосвідомості; формування української національної ідеї; поширення української мови у літературі та науці тощо; шанування та дбання про розвиток національної літератури і культури.

П. Куліш був новатором в літературі – саме він започаткував жанр українського історичного роману новаторським твором «Чорна рада», в основу якого покладена розповідь про історичне минуле України за часів Руїни, після Переяславської угоди 1654 р. Новаторство П. Куліша полягає й у тому, що він активно привертая увагу до наукового вивчення історичного минулого та його важливості для становлення національної самосвідомості – у романі «Чорна рада» стверджується велич народу, його багата історія та велична культура.

П. Куліш виявив себе й як науковець, дослідник, демонструючи чималий інтерес до вітчизняної історії та етнографії під впливом ідей романтизму, які в той час поширилися в українському суспільстві. Він вивчав архівні документи при написанні літературних творів, зокрема підводив наукову базу під свій історичний роман, активно використовував фольклор, описував народний побут, чим підносили самобутність духовного життя нашого народу. П. Куліш створив український алфавіт, який покладений в основу сучасної української мови, був розробником сучасної української орфографії. Займаючись перекладами, він суттєво вдосконалив народну мову, вигадував нові слова, оскільки суто українська мова залишалася на той час переважно побутовою.

Водночас, П. Куліш був дуже емоційною людиною, яка сповідувала селянську мораль. Саме глибокі гуманні ідеали, проблеми народної моралі, добра та зла, людського кохання, патріотизму, стосунки старшого та молодшого поколінь стають предметом його художнього осмислення. Його заслугою є ретельне відтворення життя різних сфер українського суспільства

XIX ст. та типових його представників. Творча спадщина П. Куліша співзвучна сучасним проблемам українського суспільства, вона, забута в радянський час, потребує дослідження та поширення, а також має посісти гідне місце в історичній пам'яті українського народу.

Література

1. Стасевська О. А. Експлікація аксіологічного аспекту концепту «історична пам'ять» // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – № 1 (36), 2018. – Харків, Право. – С. 123–135.
2. Нахлік Є. Пантелеймон Куліш: Особистість, письменник, мислитель. Т. 2: Світогляд і творчість Пантелеймона Куліша. – Київ: Український письменник. 2007. 462 с.
3. Кравченко О. О. Пантелеймон Куліш. Життя, віддане просвітництву: монографія / О. О. Кравченко. – Умань: Софія, 2009. 342 с.
4. Культура України: тезаурус і персоналії / Л. В. Анучина, О. А. Стасевська, О. В. Уманець та ін. ; за ред. Л. В. Анучиної, О. А. Стасевської, О. В. Уманець ; наук. ред. В. О. Лозовой. – Х. : Право, 2014. – 276 с.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО
КАФЕДРА КУЛЬТУРОЛОГІЇ

ДУХОВНА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ ПЕРЕД ВИКЛИКАМИ ЧАСУ

Тези доповідей учасників
II Всеукраїнської науково-практичної конференції

(м. Харків, 16 квітня 2019 р.)

Харків
«Право»
2019

УДК 008(477)
Д85

Редакційна колегія:
*А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой,
О. А. Стасевська, О. В. Уманець*

Відповідальність за достовірність наданих матеріалів несуть автори

Д85 **Духовна** культура України перед викликами часу : тези доп. учасників II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Харків, 16 квіт. 2019 р.) / [редкол.: А. П. Гетьман (голова), В. О. Лозовой, О. А. Стасевська, О. В. Уманець]. – Харків : Право, 2019. – 282 с.

ISBN 978-966-937-660-2

Збірка містить тези доповідей учасників II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Духовна культура України перед викликами часу», в яких висвітлені актуальні питання духовного життя сучасної України, національної ідентифікації та збереження культурної пам'яті.

УДК 008(477)

ISBN 978-966-937-660-2

© Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, 2019
© Оформлення. Видавництво «Право», 2019